

Händer i branschen

- Seminarium om framtida problem den 13 februari. En dag med fokus på ämnen som länge funnits i vår ekosystem men som tidigare inte tagits någon hänsyn till. [Läs mer här](#)
- I februari är det dags för regionala årsmöten. Information om datum, program och tider kommer läggas upp på Renare Marks hemsida. [Läs mer här](#).
- Årsstämma Renare Mark i samband med Vårmötet, 21 mars i Malmö.

Nätverket Renare Marks nyhetsbrev distribueras till samtliga medlemmar i nätverket via e-post. Nätverket är öppet för alla intresserade. Enskilt medlemskap kan tecknas av alla, för företag finns korporativt medlemskap. Mer information finns på nätverkets hemsida eller kan fås genom att skicka e-post till nätverket info@renaremark.se. Bidrag till Nyhetsbrevet tas gärna emot.

REDAKTION:

Nyhetsbrev:
Hanna Hartmann 0706-93 00 56
hanna@enviromiljoteknik.se

Hemsida:
Peter Harms-Ringdahl
peter@envifix.se

ANSVARIG UTGIVARE:

Ordförande:
Ulrika Larson, 0708-473 475
Ulrika@empirikon.se

Nätverket Renare Mark
c/o Ekorola AB
Fabriksgatan 23
891 33 Örnsköldsvik

GOD JUL OCH GOTT NYTT ÅR!

Ett intressant och roligt 2017 börjar närma sig sitt slut och julen väntar runt hörnet. Renare Mark vill passa på att tacka våra medlemmar för ett roligt och intressant år, där vi bland annat har hunnit med att besöka Stockholm som bjöd på en dag kring PFAS. Vi har även besökt Umeå där vi pratade om nya tekniker, Västerås för att diskutera varför vi renar vårt vatten och Lund för att uppmärksamma World Soil Day. Därutöver har våra regionala avdelningar hunnit med ett antal intressanta studiebesök och seminarier. Vi vill också tacka Johanna Svederud för en fantastisk insats som koordinatör för Nätverket Renare Mark. Johanna har haft uppdraget i de tre år som är maxtiden och nu tar Hanna Hartmann över uppdraget som koordinatör. Stort Tack Johanna och välkommen Hanna!

Redan nu finns det flera intressanta seminarier och konferenser att se fram emot under nästa år. Den 13:e februari ses vi i Östersund för en dag med temat framtida problem. Det kommer även ett antal regionala aktiviteter att se fram emot i samband med årsmötena som är planerade i januari och februari. Vårens höjdpunkt, Vårmötet, går av stapeln den 21-22 mars. Under två dagar får träffa våra branschkollegor, lyssna till intressanta föredrag och tillsammans roa oss under en bankettmiddag med efterföljande fest. Mer om vårmötet hittar ni på sida 4 och 6!

Stort tack för i år! Vi ses nästa år, till dess önskar vi er en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År!

Seminarium om framtida problem

13:e februari i Östersund

Den 13:e februari bjuder Renare Mark in till ett seminarium med temat framtida problem och fokus på ämnen som länge funnits i vårt ekosystem men som nu visar sig hälso- och miljöfarliga.

Dagen inleds med grundläggande kunskaper på området. Därefter följer en fullspäckad dag med föreläsningar från forskning kring mikroplaster, rening av lakvatten, onsite-behandling av PFOS-förorenad jord och vatten. SGI kommer och berättar mer om den nya vägledningen för PFAS-förorenade områden. Under eftermiddagen får vi lyssna till när en harmlös verksamhet blir farlig och hur påverkar det ansvaret för förorenings-skador? Örebro Universitet berättar mer om vad är det vi missar, mäter vi rätt? Dagen avslutas med att bygga med avfall i konstruktioner, rätt eller fel?

Mer information om seminariet samt program och anmälningsblankett hittar ni på [vår hemsida](#).

Regionala årsmöten - save the date!

I januari och februari är det dags för Renare Marks regionala nätverk att hålla årsmöten. I samband med årsmötena kommer olika aktiviteter att anordnas där det ges tid till mingel och nätverkande. Vår hemsida och sociala medier kommer att uppdateras efter hand med information om aktiviteter, tider och adresser.

PS. Vet ni att ni anger på [medlemssidan](#) vilken eller vilka regioner som ni vill tillhöra?

Region Norr

Den 1 februari bjuder Region Norr in till en seminarium om masshantering i samband med årsmöte. Seminariet genomförs på tre orter (Sundsvall, Umeå och Luleå) genom videokonferens. Information om hittar du inom kort på Renare Marks [hemsida](#). Är du intresserad av att sitta med i Styrelsen för Region Norr, kontakta Valberedningens [Jonas Fagerman](#)

Region Väst

I samband med årsmötet i Väst den 22 februari planeras ett studiebesök vid det termiska saneringen i Trollhättan. Mer information om datum och vidare information kommer hittar du inom kort på vår [hemsida](#).

Region Öst

Region Mälardalen bjuder in till årsmöte och studiebesök den 25 januari vid Fortums bergrum för naftalagring. Läs mer på vår [hemsida](#)

inom kort. Är du intresserad av att sitta med i styrelsen för Region öst, kontakta valberedningens [Fredrik Andersson](#)

Region Mälardalen

I Region Mälardalen pågår planeringen för fullt. Mer information kommer inom kort! Är du intresserad av att sitta med i styrelsen för Region Mälardalen, kontakta valberedningens [Helena Thule](#)

Region Syd

Den 1 februari bjuder Region syd in till årsmöte i Malmö kommunhus. Mer information hittar du inom kort på vår hemsida.

Regionala aktiviteter

Region Öst

Den 20 november besökte Region Öst ALcontrols analyslaboratorium i Linköping. Rundvandringen började vid provinlämningen där vår guide Lotta Erlandsson berättade att 80 % av proverna anländer mellan kl 18-24. En stor del av analysarbetet görs nattetid. Utmed vår vandring stannar vi vid många olika analysmaskiner och Lotta berättar att laborieverksamheten fortfarande kräver en hel del manuell hantering men att det succesivt tillkommer analysmaskiner som gör huvuddelen av arbetet själv. Vi stannar vid en maskin som på egen hand skruvar av locket av flaskan, mäter pH, konduktivitet m m innan den åter skruvar på locket. Vandringen fortsätter vidare genom metallanalys avdelningen. I ett rum görs metallanalyser med en ICP/MS. Vi får veta att det är ytterst viktigt att provet inte tillför metaller från omgivningen då väldigt låga halter kan detekteras med instrumentet. Vi fortsätter vidare till organlabbet med gaskromatografer och vätskekromatografer och kolonner där de olika ämnena delar upp sig så att de kan mätas var för sig.

Vi får veta att maskinerna kan ta skada om labbet inte känner till att höga halter förväntas och det kan innebära att maskinen behöver rengöras och inte kan användas på ett dygn.

Efter rundvandringen berättar Lotta Erlandsson om provhanteringen medan vi andra bjuds på fika. Vi får veta i mer i detalj vilka provkärl vi ska använda, hur man jobbar med filtrering, uppslutning och syralakning. Föreläsningen avslutas med en genomgång av hanteringen av prover på labbet och den slutliga kvalitetskontrollen.

Markus Gustafsson, Ordförande Region Öst

Rundvandring på Laboratoriet.
Foto: Theresia Örnbaden

Regionala aktiviteter

Region Väst

Den 9:e november arrangerade Region Väst ett seminarium på temat provtagningsmetodik i jord, vatten och sediment. Intresset för seminariet var stort och de 80 stolarna var fyllda till sista plats.

Seminariet inleddes med att Marcel Lankreijer från Eijkelkamp Academy berättade om olika utrustningar för bra provtagning i mark och vatten. Hanna Hartmann från Enviro Miljöteknik berättade om vikten av att göra en historisk inventering för att kunna upprätta bra provtagningsplaner. Efter kaffe och mingel fortsatte Fredrik Engelke från Structor med ett föredrag om repeterbar provtagning. Jessica Åberg från Liljemark Consulting fortsatte på samma spår med att prata om provtagning inför riskbedömning och åtgärdsutredning. Därefter ändrades temat mot klorerade alifater i vatten genom att Johanna Arlinger från Geosigma och Henrik Bengtsson från Länsstyrelsen i Västra Götaland redogjorde för vad man bör tänka på vid provtagning i fält. Provtagning av sediment kan också vara en utmaning och Rodney Stevens från Göteborgs Universitet visade på många olika saker att ta hänsyn till för att få ett så representativt sedimentprov som möjligt. Sist ut bland talarna var Håkan Johansson från laboratoriet ALS Scandinavia, som berättade om hur olika analysmetoder går till och hur proverna hanteras när de anländer till laboratoriet. Seminariet avslutades med en gemensam middag för att fortsätta de diskussioner som påbörjades under själva seminariet. och för att starta nya.

Text: Karin Karlström Fedje, Region Väst

Fredric Engelke håller föreläsning om repeterbar provtagning. Foto: Malin Egardt

På studiebesök 350 meter under markytan.

Region Norr

Den 12 oktober arrangerade Region Norr i samarbete med Boliden Rönnskär ett uppskattat studiebesök på företagets smältverk i Skelleftehamn. Nära 30 deltagare fick under en heldag lära sig mer om verksamheten på Rönnskär, besöka Kopparlinjen och vara en av de första att besöka Bolidens unika bergförvar 350 m under mark där man avser slutförvara både äldre farliga avfall som idag finns lagrade på industriområdet och fallande avfall som innehåller kvicksilver, kadmium och arsenik. Nätverket tackar Boliden för en mycket intressant och spännande dag!

Text och foto: Gustaf Sjölund, Ordförande Region Norr

Region Syd

Den 21:e november besökte Region Syd saneringen av gamla kemtvätten i Kristianstad. Det var uppföljning på studiebesöket vi hade i maj för att få se hur tekniken fungerade och om vilka resultat som hittills erhållits. 45 personer som var på plats och fick lyssna till hur projektledningen presenterade en lyckad utveckling av den termiska in-situ behandlingen. Samma dag lyckats de få upp ca 150 kg av de klorerade lösningsmedlen och saneringen verkar fungera riktigt bra och besökarna fick uppleva en mycket positiv projektpresentation.

Text och foto: Kent Högberg, ordförande Region Syd

Termisk sanering av klorerade lösningsmedel.

Studiebesök i Västra Götaland, 23-24 maj

Den 23-24 maj beger vi oss till Göteborg där vi i två dagar åker runt med buss och besöker bl.a. den största privatfinansierade saneringen, Eka Bohus, vi får lyssna till föroreningar och skredrisker i Älvängen, bidrag för bostadsbyggande. Dag två besöker vi bland annat Ranstad där det tidigare bröts uran och är på väg att bli det andra miljöriskområdet i Sverige.

Seminariet är fortfarande i ett tidigt planeringsskede och program och inbjudan kommer ni hitta på vår hemsida under januari månad.

Studiebesök och After Work

Region Syd bjuder in till studiebesök på Maxlab i Lund där besökarna får se hur ny teknik möjliggör annan teknikutveckling som kan bli användbart vid behandling av massor på deponier. I samband med studiebesöket anordnas också en After Work. Mer information hittar du inom kort på vår hemsida.

Nordrocs 2018

Planeringen av nästa års NORDROCS är i full gång, och den 3-6 september 2018 är det dags för fyra fullspäckade och spännande dagar i Helsingör tillsammans med branschkollegor i våra grannländer.

Call for abstract är redan ute, och senast den 31 januari är det dags att skicka in sitt bidrag. Listan över efterfrågade teman rymmer många intressanta ämnen, bland annat efterfrågas fördrag om utredningar, riskbedömningar, förorenade sediment, ytvatten och inomhusluft. Mer information och Call for abstract hittar [här](#).

Vill ditt företag synas på på Nordrocs hemsida, på huvudskärmarna under pauser och i programmet kan du vara med och sponsra. Du kan läsa mer om sponsringen på vår [hemsida](#).

Nätverket Renare Mark är en av fyra medarrangörer, som tillsammans med finska MUTKU, norska Miljøringen och danska ATV Jord och Grundvand anordnar ett nytt NORDROCS vart annat år. Det är en chans att lära från våra grannländer och sprida den kunskap som vi har i Sverige, och skapa nya spännande samarbeten. Håll utkik efter ytterligare uppdateringar framöver!

Vi får ny hemsida

Under 2018 kommer vår hemsida få sig ett rejält ansiktslyft. För er medlemmar kommer det bli enklare och mer lättnavigerat samtidigt som ni kommer känna igen er. På vår hemsida kommer ni precis som tidigare hitta länkar till nyhetsmedier och deras bevakning av förorenade områden, forskningsrön, saneringsåtgärder och utredningar, juridiska knivigheter och mycket mer. Renare Marks Nyhetsservice uppdateras kontinuerligt med intressanta och dagsaktuella artiklar.

Vårmöte på Louis De Geer konferens och kongress i Norrköping Boka in den 21-22 mars 2018

Den 21-22 mars ses vi på Louis De Geer konferens och kongress för 2018 års Vårmöte!

Exploatera - massor att hantera är ett tema med fokus på masshantering och cirkulär ekonomi och de abstracts som skickades in speglar detta. Ett första program är klart, och vi har lovar att alla kan hitta pass som intresserar er! På [anmälningssidan](#) hittar ni programmet som bland annat rymmer juridik, nationell utblick, cirkulär ekonomi, riskvärdering och riskbedömning, åtgärds-tekniker och debatt.

I enlighet med Vårmötestraditionen samlas vi kring en middag där det finns goda möjligheter att lära känna branschkollegor och ta en tur på dansgolvet. Och som vanligt inleder vi Vårmötet med ett studiebesök och en mingelkväll.

Studiebesök i Norrköpings Inre hamn, 20 mars 2018

Det har blivit en tradition i Nätverket att bjuda in till ett studiebesök i anslutning till Vårmötet. Denna gång besöker vi inre hamnen i Norrköping för att få höra och se mer av Norrköpings planer att exploatera ett stort område med gammal industrimark.

Under eftermiddagen den 20 mars får vi följa med på en rundtur där vi bland annat besöker det f.d. gasverket, kolkajen och varvet. Vi kommer också få höra arkeologen berätta om hamnens historik och de utgrävningar som gjorts på området. På en Båttur på Motala ström om isläget tillåter kommer vi få höra mer om hamnens flytt och utbyggnad. På kvällen finns det möjlighet att fortsätta umgås Vårmötesdeltagare, då vi bjuder in till mingel och god middag på Louis De Geer konferens och kongress.

Anmälningar till studiebesök och mingel görs på vår anmälningssida som nu är på plats - [Anmäl dig redan nu!](#)

Är du student och vill delta vid Renare Marks Vårmöte i Norrköping den 21-22 mars? Varje år bjuder vi in 15 studenter att delta kostnadsfritt vid Vårmötet och middagen. Som motprestation ber vi er att hjälpa till med mikrofoner, garderob mm. Logi och resa bekostas av studenten. Kontakta [Hanna Hartmann](#) för mer information.

Läs mer om Vårmötet, studiebesök och mycket mer på vår [hemsida](#)

Renare Mark och Soil Security

Den 5 december samlades närmare 80 deltagare från branschens alla hörn för att uppmärksamma World soil day. Stort tack till arrangörgruppen, talare och alla deltagare för en mycket intressant dag i Lund.

Dagen inleddes av moderatorn Anja Enell från SGI som gav oss en introduktion till begreppet Soil Security och de fem dimensionerna, capability, condition, capital, connectivity och codifikation.

Lars Rosén från Chalmers berättade om tillämpningen av SF-box (Soil function box) inom forskningsprojektet Applicera som tagits fram för att för att bedöma markfunktioner och förbättra riskbedömningar för ett mer hållbart beslutsfattande. Med hjälp av en uppsättning indikatorer som leder fram till index får man en klassificering av marken och kan på så sätt bedöma och analysera effekter av föroreningar på biota.

Efterföljande föredrag, som hölls av Mark Elert från Kemakta fokuserade på bedömning av markfunktion och varför det är viktigt att ta hänsyn till jordens grundförutsättningar vid en föroreningssituation. Han tog upp problem där markmiljön ibland blir styrande för vissa riktvärden och om markmiljön utelämnas riskerar riktvärden för vissa ämnen bli mycket höga. Andra aspekter än markekosystemet som kan vara viktiga och lyfter fram sekundära effekter som djur som vistas på området och att MKM inte ger skydd för alla ämnen.

I nästa föredrag fortsatte Dan Berggren Kleja från SGI att berätta om verktyget Applicera och hur det kan användas för platsspecifik ekologisk riskbedömning. Genom en kombination av ekologiska, kemiska och toxikologiska metoder, TRIAD-metoden går det att bedöma effekterna av en markförorening. Han tryckte också på att det behövs mer vägledning och kunskapsutveckling inom detta området.

Efter en god lunch i Universitetshuset vad det dags för Torbjörn Håkansson och Helena Bergenstierna från Fastighetskontoret i Malmö att berätta om deras dialoggrupp där fem berörda förvaltningar ingår. De har markmiljöspecialister på tre förvaltningar och 2018 kommer en ny kommunövergripande policy att antas där det kommer finnas riktlinjer för förorenade områden och hantering av massor. Vidare har fastighetskontoret gjort bedömningen att exploatören inte har något ansvar för skydd av miljön utan endast hälsa och trycker på att alltid göra en platsspecifik bedömning då de generella riktvärdena inte lämpar sig för en storstad.

Av Niklas Törneman från Sweco fick vi höra mer om metoder för att koppla föroreningar till påverkan på markfunktion och markekosystem. Han gav oss exempel på olika projekt där undersökningar av markens funktion påverkades av föroreningar till en nivå som inte är acceptabel till markanvändningen. I undersökningarna utfördes mätningar på markfauna, mikrobiella processer och på växter.

Eftermiddagen fortsatte med ett föredrag om hur jorden skyddas av lagstiftning och myndighetsbeslut. Tove Skärblom tillsammans med Anders Linnerborg från Setterwalls berättade om regler som finns till för att skydda, avhjälpa, reglera, styra och bestraffa. Vidare fortsatte Anders att förklara hur jorden har skyddats genom historien och hur skyddsvärda miljöer kan regleras.

Därefter fick vi lyssna till Sara Carlsén från Enetjärn Natur hur viktigt det är att bevara våra jordar och hur vi kommunicerar jordens värde. Hon tog upp praktiska exempel på hur jordkvaliteten kan bevaras och hur vi kan uppnå en bra jordkvalitet. Hon betonade också vikten av kunskapsöverföring.

Staffan Fredlund från Wihlborgs berättade om ekosystemtjänster och hur de arbetar med det då kunderna idag är mer medvetna och ställer högre krav. De arbetar med insektshotell, anpassade växter, bikupor och fågelholkar. Han berättar om ett lokalt projekt i Lund där de bland annat jobbade med anlag ängsmark, dagvattenlösningar och fladdermusbon för bli miljöklassade enligt BREEAM.

Därefter fick vi lyssna till Christel Carlsson där hon presenterade en utveckling av ett verktyg för att bedöma markens byggbarhet och ekosystemtjänster vid fysisk planering- Eko-geokalkyl. Det är ett GIS-verktyg för integrerad analys av ekosystemtjänster för markbyggnadsåtgärder i stadsplanering. Hon visar exempel på två fallstudier där verktyget prövats. I framtiden ska det gå att lägga till fler markfunktioner och ekosystemtjänster.

Knöt ihop säcken för dagen gjorde Pär-Erik Back från SGI där han pratade om Soil Security-konceptet applicerat på förorenad mark. Han lyfte fram begreppet Soil Security ur flera perspektiv och hur vi kan använda Soil Security i vårt arbete med förorenade områden. Vårt arbete handlar inte enbart om att ta bort föroreningar ur kretsloppet och efterlämna naturliga jordar.

Stort tack till alla inblandade för en intressant och rolig dag!

Foto: Hanna Hartmann, Enviro Miljöteknik

Spaning från Bryssel – World soil day 2017 – Land, Soils and Science

Att marken är en livsviktig resurs vet vi alla som arbetar med miljö. Men att bedöma hur marken mår och sätta ett värde på den är komplicerat. Det är ett område vi behöver lyfta och fortsätta att forska kring för att bli bättre på att tillvarata och värna om marken som resurs. Den 5 december var det markens dag, World Soil day. Detta uppmärksammades i Bryssel den 4-6 december med konferensen World Soil Day 2017 – Land, Soils and Science. Konferensen anordnades av det EU finansierade projektet INSPIRATION, Soils4EU och nätverket SNOWMAN.

Konferensens första dag hade fokus på arbetet inom INSPIRATION, Soils4EU och SNOWMAN. Tre projekt och nätverk värda att bevaka om du vill följa den forskning som bedrivs i EU inom området Soil Security.

Inledningsvis fick vi höra Nina Hagemann från Soils4EU berätta om de gränsöverskridande effekterna av "soil degradation" och de utmaningar som de ställer oss inför. Definitionen av "soil degradation" är den förändring i markens hälsa som leder till i en minskad kapacitet för ekosystemet att tillhandahålla produkter och tjänster. Degraderingen av marken är ofta inte bunden till landens gränser, utan är ett gemensamt problem för länder som angränsar till varandra. Projektet forskar kring vilka de landsöverskridande effekterna av "soil degradation" är. I och med att befolkningmängden i världen växer kommer det att bli en stor utmaning att få våra resurser (t.ex. mat) att räcka till alla, och "soil degradation" är ett utpekad hot i detta.

Paul Nathanail från University of Nottingham presenterade INSPIRATIONS arbete med att identifiera den forskning och de innovativa behov som behövs för att uppnå de globala miljömålen och den strategiska agenda som tagits fram baserad på dessa behov. Den strategiska agendan ska vara en hjälp i att nå ut till beslutsfattare med behovet av forskning och därigenom få finansiering. Är du nyfiken på att läsa agendan så finns den på www.inspiration-agenda.eu

Nätverket SNOWMAN bildades för 15 år sedan. Yvonne Ohlsson, SGI och Esther Goidts berättade om de utlysningar för forskning som bedrivits sedan nätverket bildades och sammanfattade erfarenheterna från dessa. Sammanlagt har 4 utlysningstidperioder med 4-5 antagna forskningsprojekt i varje utlysning genomförts.

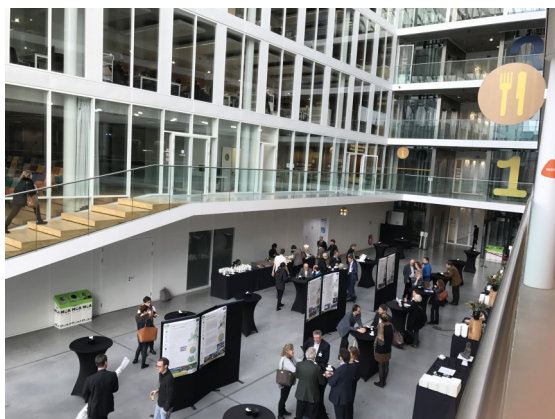
I två av dessa projekt som presenterades vid mötet har Chalmers och SGI har deltagit. Jenny Norrman från Chalmers presenterade projektet Balance 4P och Dan Berggren-Kleja fanns på plats för att presentera IBRACS. Läs mer om dessa projekt och de andra SNOWMAN-finansierade projektet på <http://snowmannetwork.com/>

SNOWMAN har inte haft någon ny utlysning i väntan på att INSPIRATIONS agenda skulle bli klar. Men nu står nätverket inför en ny fas. Planen är att tillsammans med INSPIRATION försöka få till en ännu starkare plattform där forskare och finansierare kan mötas för att gemensamt verka för att uppnå miljömålen kopplade till mark och jord.

Syftet med konferensen var att genom presentationer och olika matchmaking-aktiviteter intressera forskningsfinansierare i olika länder att gå samman och gemensamt finansiera den forskning där behov har identifierats av samhällets intressenter. Forskningen kan bidra till att lösa de gränsöverskridande utmaningar vi står inför vad gäller föroreningar i mark och vatten, utarmning av mark och översvämningar samt hitta hållbara lösningar för utvecklingen inom jordbruk/matproduktion, städer som växer, befolkningsökning mm.

Konferensen fortsatte ytterligare två dagar. Yvonne Ohlsson, SGI, kommer vid Renare Marks vårmöte att ge en vidare utblick om vad som händer inom i mark och markanvändning Europa.

Ulrika Larson, ordförande Nätverket Renare Mark/ Empirikon

Rapport från Avfall Sverige

Renare Mark har under det senaste året haft regelbundna avstämningar med Avfall Sverige, och vi har nu fått en rapport om några projekt som kan komma att beröra många av oss.

Avfall Sverige kommer göra en revidering av Avfall Sverige rapport "2007:01 Uppdaterade bedömningsgrunder för förorenade massor". Uppdateringen kommer att ta hänsyn till förändringar i lagstiftning, bland annat Avfallsförordningen och EU regelverket gällande avfall och klassning av kemikalier.

Avfall Sverige driver ett projekt där de undersöker förekomsten av högfluorerade ämnen (PFAS) på större avfallsanläggningar med syfte att skapa förutsättningar för att bättre hantera risker med PFAS på avfallsanläggningar.

CHALMERS**Energimyndigheten**

Cirkulär ekonomi av förorenade massor

Den 21 november startade projektet Cirkulär hantering av förorenade massor. Projektet finansieras av Energi-myndigheten inom programmet Re:Source och pågår mellan 2017-2019.

Bakgrunden till projektet är att vid marksanering, byggande av bostäder och infrastruktur hanteras stora mängder förorenade jordmassor. Endast en mindre del av massorna återanvänds efter behandling och en stor del deponeras. Samtidigt måste stora mängder nytt jord och bergmaterial brytas för anläggningsarbeten. En miljö- och hälsomässigt säker ökad återanvändning av förorenade massor skulle vara ett viktigt bidrag till den förbättrade resurshushållning som kännetecknar en cirkulär ekonomi. Det skulle medföra minskade transporter, minskade volymer av deponerat avfall och en mera hållbar hantering av förorenade massor. Målet med projektet är att undersöka nyttorna för samhället med en ökad återanvändning av förorenade jordmassor samt utarbeta en innovativ metod för att klassificera jordmassor för en miljö- och hälsomässigt säker återanvändning. En sådan metod ger genom minskade material-, transport- och deponikostnader ökad konkurrenskraft hos entreprenörer som har förmåga och kunskap att bedriva en sådan återanvändning.

SGF webkurs: Arbetsmiljö vid arbete i förorenade områden

Nu finns första webkursen på SGFs nya arbetsplattform publicerad. SGF kursen handlar om arbetsmiljö vid arbete i förorenade områden. Kursen ska ge kunskap om arbetsmiljöfrågor vid arbete i förorenade områden. Kursen vänder sig till alla som behöver en grundläggande utbildning om arbetsmiljö för arbete i förorenade områden. Den ger en bra grund för er som beställer, planerar, leder och utför arbeten. I första hand är den tänkt som en introduktion till dig som planerar eller utför undersökningar eller saneringsåtgärder. Mer information hittar du på SGF:s [hemsida](#).

Under 2018 räknar SGF med att publicera flertalet kurser. Har du idéer om kurser som du tycker SGF borde ge, så hör gärna av dig till info@sgf.net.

SGF Rapport 2017:3 Dynamiska miljöundersökningsmetoder för förorenade områden

Dynamiska miljöundersökningar av förorenade områden har under en längre tid utprovats och tillämpats i bl.a. USA, Kanada, Danmark och Nederländerna. I Sverige har dynamiska miljöundersökningar hittills varit mindre vanligt förekommande, men skulle i högre utsträckning kunna tillämpas även här. Kunskap och erfarenhet om metodiken är dock begränsad i Sverige.

Syftet med rapporten är att beskriva den dynamiska miljöundersökningsmetodik i sin helhet, inklusive de fältanalys- och miljösonderingsmetoder som bedöms vara lämpliga att använda vid svenska jordlager- och grundvatten-förhållanden. Rapporten hittar du [här](#).

Standarder för undersökning och riskbedömning av förorenad mark

SGI har tillsammans med SIS/TK535 tagit fram en guide över standarder som kan hjälpa oss i arbetet med förorenade områden. Produktguiden ger en översikt över globala (ISO), europeiska (CEN) och svenska (SS) standarder som är tillämpliga vid undersökning, karaktärisering, riskbedömning och riskvärdering av jord från förorenade områden. Syftet är att ge vägledning kring vilka standarder som finns att tillgå för att utföra provtagning, provberedning och olika typer av analyser (fysikaliska, kemiska och biologiska) av förorenad jord. Den synliggör även standarder som kan användas på ett mer övergripande plan så som standarder för terminologi och definitioner, metodik för riskbedömning av potentiellt förorenade områden och vägledning för hållbar efterbehandling (riskvärdering). Produktguiden finns på SIS <https://www.sis.se/globalassets/standardutveckling/tksidor/tk-535/produktguiden-reviderad-2017-10-26.pdf>

Utlysning val till nationell styrelse

Vill du engagera dig i Nätverket Renare Marks styrelse? Då det tråkigt nog är dags att tacka av några av våra styrelsemedlemmar söker vi nu efter nya ledamöter till styrelsen 2017. Dessa utses på Nätverkets årsmöte som hålls 21 mars i samband med Vårmötet i Norrköping.

Valberedningen strävar efter att styrelsen ska representera hela Nätverket och bestå av medlemmar från olika delar av branschen. Om du är intresserad av att vara med i styrelsen, anmäl ditt intresse till valberedningen genom en epost till [Jan-Erik Lindström](mailto:Jan-Erik.Lindstrom@renaremark.se) senast 22 januari.

En glad och nästan fulltalig styrelse under två intensiva planeringsdagar vid styrelsens kickoff 2017.

Har du skrivit det bästa exjobbet 2017?

Nätverket Renare Mark söker nu efter 2017 års bästa exjobb. Arbetet ska ha en direkt koppling till förenade områden och efterbehandling, och belysa området ur ett naturvetenskapligt, tekniskt, ekonomiskt, socialt eller juridiskt perspektiv.

Utöver en prissumma om 15 000 kronor får vinnaren presentera sitt examensarbete på Vårmötet 2018 inför mer än 400 branschkollegor.

Bidragen kan inlämnas av institution, företag eller författarna själva. Inlämnade bidrag kommer att utvärderas av Nätverkets priskommitté som består av ca 5 representanter från branschen. I samband med Vårmötet betalas konferensavgift, resa och boende av Renare Mark.

Kriterierna för Bästa exjobb lägger tyngdvikten vid nyhet och nytta för branschen men följer i övrigt framtagna krav vid universitet och högskola enligt följande:

- 1) Nyhetsvärde för branschen
- 2) Nyttä för branschen
- 3) Fronten för forskningen; vetenskaplighet, stringens
- 4) Ingående moment (t ex litteraturstudie, fältarbete, laboratoriearbete, analys, modeller)
- 5) Avgränsning och målpuppfyllelse
- 6) Utformning och presentation

Samtliga inkomna examensarbeten läggs ut på Renare Marks hemsida. Skicka examensarbetet i digitalt format till nätverkets koordinator [Hanna Hartmann](mailto:Hanna.Hartmann@renaremark.se) senast den 9 februari 2018. För frågor går det även bra att kontakta Hanna på 0706-93 00 56.

*En riktigt
God Jul och
ett gott nytt
år önskar vi
på Renare
Mark!*

